

Smittevernveileder

Bransjestandard for Den norske kirke

Versjon 4.0 Oppdatert 06. november 2020 kl. 13.30.

Innledning	3
Vedlegg til veilederen	3
Del I:	4
Veiledning som er felles for all kirkelig virksomhet	4
1.1 Forsvarlig smittevern i kirkelig virksomhet	4
a) Antall og avstand mv. - Covid-19-forskriften er grunnlaget for veilederen	4
b) Ansvarlig arrangør.....	5
c) Seks hovedprinsipper for forsvarlig smittevern	6
d) Forholdet til lokale regler vedtatt av kommunen	6
1.2 Ansvar og avgjørelsesmyndighet	6
a) Ansvarlig arrangør for kirkelig virksomhet.....	6
b) Medbestemmelse og involvering av tilsatte	7
c) HMS, renhold og opplæring.....	7
d) Frivillige medarbeidere og frivillige organisasjoner	8
1.3 Felles retningslinjer for å ivareta godt smittevern	8
a) Syke personer skal ikke delta på fysiske samlinger	8
b) Gode rutiner for hygiene, håndvask og renhold.....	9
c) Spesielt om renhold.....	9
d) Minst mulig felles bruk og berøring av inventar og utstyr	10
e) God avstand og minst mulig kontakt mellom personer	10
f) Tilstrekkelig bemanning.....	10
1.4 Inkluderende fellesskap	10
1.5 Servering av mat og drikke	11
1.6 Kontorarbeidsplasser, møter mv	11
Del II:	12
Særlig omtale av ulike arbeidsområder i kirkelig virksomhet	12
2.1 Gudstjenester og kirkelige handlinger	12
2.1.1 Oversikt over deltakere	12
2.1.2 Gudstjenester	12
a) Nattverd	12
b) Dåp	13
2.1.3 Vielser	13
2.1.4 Kirkelig gravferdsseremoni	13
2.1.5 Konfirmasjon.....	13

2.2 Sjelesorgsamtaler og andre én-til-én-samtaler mv.	14
2.2.1 Hovedprinsipper.....	14
2.2.2 Venterom mv.	14
2.3 Kirkens oppsøkende virksomhet	15
2.3.1 Soknebud, hjemmebesøk o.l.....	15
2.3.2 Kontakt med personer som er omfattet av smitteverntiltak.....	15
2.3.3 Besøk i helse – og omsorgsinstitusjoner.....	15
2.3.4 Hjemmebesøk hos personer som ikke er underlagt smitteverntiltak.....	16
2.3.5 Vurdere bedriftshelsetjeneste	16
2.4 Kirkelig undervisning og annet barne- og ungdomsarbeid.....	16
2.4.1 Generelle anbefalinger.....	16
2.4.2 Smitteforebyggende tiltak, særlige tiltak overfor barn og unge	17
2.4.3 Tilstrekkelig voksne til stede	18
2.4.4 Leir	18
2.5 Diakonale samlinger i menigheter.....	18
2.6 Kirkemusikk og kulturarrangement	19
a) Smittesporing ved konserter e.l.	19
b) Renhold og hygiene	20
c) Avstandsregler og tilstrekkelig bemanning til stede	20
d) Tilstrekkelig ledere/bemanning til stede.....	21
2.7 Åpne kirker og omvisninger	21
a) Antallsbegrensning	21
b) Rengjøring og hygiene.....	21
c) Publikumshåndtering	21
Del III:	22
Endringslogg	22

Innledning

Kirkerådet og KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter har i samarbeid med Bispemøtet og Norges kirkevergelag utarbeidet smittevernveilederen for Den norske kirkes virksomhet.

Myndighetene anbefaler at innbyggerne holder seg mest mulig hjemme. Vi anbefaler derfor at fysiske samlinger utover forordnede gudstjenester, avtalte kirkelige handlinger (dåp og bryllup) og gravferdsseremonier avlyses ut november måned. Dette må likevel vurderes og besluttes lokalt ut ifra lokalt smittetrykk. Her viser vi til punkt 1.2. Ansvar og avgjørelsesmyndighet i denne veilederen. I vurderingen bør man se på om samlingen er nødvendig å gjennomføre av hensyn til sårbare grupper, og om aktiviteten evt. kan gjennomføres digitalt. Det er viktig å praktisere godt smittevern i henhold til denne veilederen og eventuelt strengere lokale regler.

Veilederen er basert på helsemyndighetenes råd og anbefalinger, samt erfaringer som er gjort siden kirkene igjen kunne åpne dørene. Denne versjonen bygger på tidligere versjoner som helsemyndighetene har hatt til gjennomsyn. Veilederen er oppdatert etter innstrammingene regjeringen varslet 26. oktober og 5. november.

Det understrekes at smittevernarbeidet er et arbeid mot «bevegelige mål». Regjeringens mål er at julefeiringen skal bli mer normal, men hvilke og om tiltakene blir myket opp i begynnelsen av desember avhenger av utviklingen i smittesituasjonen.

Denne oppdaterte veilederen har vært drøftet med aktuelle fagforeninger på kirkelig sektor og med nasjonalt verneombud for Den norske kirke (rettssubjektet). Veilederen er utarbeidet på grunnlag av Folkehelseinstituttets mal for bransjer/organisasjoner som lager egne smittevernveiledere/bransjestandarder tilpasset sin aktivitet.

Vedlegg til veilederen

- [Ressursnotat om tilrettelagte fellesskap](#)
- [Ressursnotat om konfirmasjonsgudstjenester](#)

KA har også publisert en [veileder om utleie og bruk av kirker og andre forsamlingslokaler ved nåværende pandemi-situasjon.](#)

Del I:

Veiledning som er felles for all kirkelig virksomhet

1.1 Forsvarlig smittevern i kirkelig virksomhet

Dette reflekterer de nasjonale reglene. Undersøk med din kommune om det er fastsatt strengere lokale regler.

a) Antall og avstand mv. - Covid-19-forskriften er grunnlaget for veilederen

Veilederne er utarbeidet bl.a. på grunnlag av Kap. 5 i «Forskrift om smitteverntiltak mv. ved koronautbruddet» (covid-19-forskriften). I [§ 13 til § 13d i forskriften](#) står bl.a. følgende:

Avstand:

- Alle skal kunne holde minst 1 meter avstand til personer fra andre husstander målt fra skulder til skulder. En husstand er de man bor sammen med i tillegg til kjæresten.
- Der setene er fastmontert i gulvet (som i kino-/teatersal) er det tilstrekkelig med ett ledig setes avstand. Dette omfatter ikke stoler som er montert i hverandre eller benker selv om de er festet i gulvet.
- Antallet tilstede skal tilpasses slik at avstandsregelen kan overholdes.
- Se mer om unntaksregelen for personer under 20 år i punkt 2.4.2 i denne veilederen.
- Unge og voksne som har vært i en situasjon der det har vært vanskelig å holde minst én meters avstand, bør holde minst to meter avstand når de besøker personer i risikogruppene.

Antall:

- Ansatte og oppdragstakere som står for gjennomføringen av arrangementet kommer i tillegg til deltakergrensene oppgitt under.

Innendørs:

- Maksimalt 200 deltakere på innendørs arrangementer der stolene er fastmontert i gulvet (som i kino-/teatersal). Dette omfatter ikke stoler som er montert i hverandre eller benker selv om de er festet i gulvet.
- Maksimalt 50 deltakere på innendørs arrangementer uten fastmonterte stoler.
- Maksimalt 20 deltakere på private sammenkomster som familieselskap, julebord, vennefester o.l. i lånt/leid lokale.

Utendørs:

- Maksimalt 600 deltakere på utendørs arrangementer med fastmonterte seter fordelt på tre kohorter á 200. Det skal være minst 2 meters avstand mellom hver kohort på 200.
- Maksimalt 200 deltakere på utendørs arrangementer uten fastmonterte stoler.

Om fastmonterte seter:

Dette er regjeringens tolkning, hentet fra [regjeringen.no den 06.11.20](#):

Regnes benker som fastmonterte seter?

Som fastmonterte seter regnes ikke kirkebenker eller sammenkoplete/frittstående stolrekker, selv om de er fastmontert i gulvet. Det betyr at i lokaler hvor det er benker,

for eksempel kirker og idrettshaller, vil det kunne være maksimalt 50 personer og det må være minst 1 meter avstand mellom personene i setene i alle retninger.

Regnes stoler som er heftet fast i hverandre som fastmonterte seter?

Nei, setene må være fastmonterte på en slik måte at publikum ikke kan hekte dem fra hverandre og flytte på dem for at de skal regnes som fastmonterte seter. Det betyr at i lokaler hvor det er stoler som er heftet fast i hverandre, vil det kunne være maksimalt 50 personer.

Om private sammenkomster i lånt/leid lokale:

En privat sammenkomst med grense på 20 deltakere er for eksempel et familieselskap, julebord, vennefest e.l. i et leid eller lånt lokale. Kirkens virksomhet som konfirmasjonsundervisning, gravferdsseremoni eller utleie til offentlige arrangement som konserter e.l. omfattes ikke av dette begrepet.

Andre smittebegrensende tiltak:

- Myndighetene anbefaler å begrense antall kontakter. Det anbefales derfor at fysiske samlinger utover forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger avlyses ut november måned. Dette må likevel vurderes lokalt og ut ifra lokalt smittetrykk. I vurderingen bør man se på om samlingen er nødvendig å gjennomføre av hensyn til sårbare grupper, og om aktiviteten evt. kan gjennomføres digitalt. Vi viser for øvrig til punkt 1.2 «Ansvar og myndighet» når beslutninger om nedstenging skal fattes.
- Arrangøren skal iverksette tiltak som bidrar til at syke ikke deltar på arrangementet og gjøre det mulig å ivareta hygiene.
- Arrangøren skal ha oversikt over hvem som er til stede, for å kunne bistå kommunen ved en eventuell senere smitteoppsporing. Dersom det for å finne tilbake til deltakerne er nødvendig å nedtegne en egen oversikt, skal oversikten oppbevares på en forsvarlig måte og slettes etter 14 dager.

Det er kommunen som fører tilsyn med at virksomhetene driver smittevernfaglig forsvarlig. Kommunen kan gi pålegg etter [smittevernloven § 7-1](#) eller [folkehelseloven kapittel 3](#).

b) Ansvarlig arrangør

Helsemyndighetene legger særlig vekt på det ansvaret som legges på arrangøren av et arrangement. Ansvarlig arrangør skal være navngitt og vil være den som skal kunne kontaktes av kommuneoverlegen mv etter arrangementet. Arrangøren har bl.a. følgende oppgaver:

- Sørge for oversikt over alle som deltar på arrangementet for at smitteoppsporing skal være mulig i ettertid.
- Slette eventuelle navnelister 14 dager etter arrangementet
- Se til at deltagerantallet ikke overstiger fastsatt antall.
- Forsikre seg om at ordninger for renhold og hygiene er ivaretatt, både når det gjelder lokalet og under selve arrangementet
- Se til at alle tilsatte og frivillige ledere har tilstrekkelig opplæring og at arrangementet kan gjennomføres på en forsvarlig måte, bl.a. når det gjelder avstand mellom deltagerne.
- Informere deltakere om fastsatte smitteverntiltak.

En oversikt over deltakere kan nedtegnes på flere måter. Virksomheten må vurdere hva som er hensiktsmessig lokalt. For eksempel kan en person skrive ned på vegne av alle

fremmøtte, man kan ha forhåndspåmelding eller fremmøtte kan selv skrive seg opp på listen. Menigheten kan også be deltakerne skrive navn og kontaktinformasjon på lapp som leveres ved utgangen.

Informasjonsplakater og mal for registreringslister er tilgjengelig på kirken.no/korona.

c) Seks hovedprinsipper for forsvarlig smittevern

På grunn av bredden i arbeidet presiseres det at hver aktivitet må planlegges og gjennomtenkes godt, slik at smittevernreglene i denne veilederen overholdes.

Veilederen vil utdype hvordan de seks hovedprinsippene for forsvarlig smittevern kan anvendes på ulike typer kirkelig arbeid:

1. Syke personer skal ikke delta på fysiske samlinger.
2. Gode rutiner for hygiene, håndvask og renhold
3. Minst mulig felles bruk og berøring av inventar og utstyr
4. God avstand mellom alle som deltar.
5. Tilstrekkelig bemanning til stede.
6. Begrense antallet sosiale kontakter.

For å ivareta smittevernreglene vil det ofte være behov for økte ressurser i form av praktisk tilrettelegging, mer renhold og forsvarlig bemanning.

Den enkelte virksomhet må selv vurdere hvordan smitteverntiltakene kan tilpasses lokale forhold og hvordan virksomhet kan igangsettes på en måte som både er inkluderende og smittevernmessig forsvarlig for ulike målgrupper/deltagere.

d) Forholdet til lokale regler vedtatt av kommunen

Regjeringen oppfordrer kommunene til å innføre egne strengere regler ved stort lokalt smittetrykk. Disse har forrang over de nasjonale reglene. I slike tilfeller anbefaler vi tett dialog med kommunen og lokal smittevernmyndighet.

Den enkelte virksomhet må vurdere hvordan det fysiske tilbudet skal erstattes dersom det på grunn av en lokal oppblomstring blir forbud mot arrangementer.

1.2 Ansvar og avgjørelsesmyndighet

a) Ansvarlig arrangør for kirkelig virksomhet

Vi legger følgende hovedprinsipper til grunn:

- Ansvarlig arrangør for gudstjenester og kirkelige handlinger er Den norske kirke (rettssubjektet), slik Kirkemøtet har delegert ansvar for ulike oppgaver til ulike organer med hjemmel i [kirkeloven §24, jf. § 25 tredje ledd](#). Presten har et særlig ansvar for gudstjenester og kirkelige handlinger jf. punkt 2.1 i denne veilederen.
- Ansvarlig arrangør for annen virksomhet og aktiviteter i menighetene vil i utgangspunktet være menighetsrådet, med mindre noe annet er tydelig avklart.
- Fellesrådets arbeidsgiver-, kirkebygg- og budsjettansvar innebærer at dette rådet v/kirkeverge får flere oppgaver og et stort ansvar innenfor smittevern på soknets vegne.

- Ved utleie av kirken til konserter og andre arrangementer vil det normalt være leietageren som er ansvarlig arrangør.
- Når en forening eller en frivillig organisasjon har virksomhet i kirken e.l. vil det normalt være denne foreningen/organisasjon som er ansvarlig arrangør. For tiltak som skjer i et avtalt samarbeid mellom menigheten og en frivillig organisasjon, må begge parter ta ansvar for nødvendige smittevernstiltak i tråd med rammer lagt i samarbeidsavtale e.l.

Ansvar for lokal nedstenging og gjenåpning

Prosten i dialog med presten fatter beslutning om gudstjenester/kirkelige handlinger. Soknet ved menighetsrådet i dialog med kirkeverge/daglig leder fatter beslutning om soknets virksomhet.

Alle beslutninger må tas i tett samråd med fellesråd/kirkeverge og prost som arbeidsgivere.

Dette krever god samordning mellom menighetsråd, kirkelig fellesråd/kirkeverge og sokneprest/prost slik at ansvar er plassert for ulike oppgaver i forbindelse med smittevernradene.

Det er viktig at gjenopptagelsen av aktiviteter er realistisk med tanke på den totale ressursituasjonen i menigheten. Det er videre nødvendig å vurdere hvordan tiltakene omtalt i veilederen kan tilpasses lokale forhold og samlet ressursituasjon, og avklare hvilke lokaler som kan stilles til disposisjon.

Avklarte ansvarsforhold for aktiviteter

Ved alle kirkelige arrangementer skal det være avklarte ansvarsforhold. I tillegg til en avklaring av formell arrangør, bør det være tydelige avklaringer av hvem som skal ivareta bestemte oppgaver og funksjoner. Når ansvaret ikke er tillagt presten, anbefaler vi at hver aktivitet/tiltak har en prosjektleder som på vegne av arrangør er ansvarlig for gjennomføring av tiltaket og at det blir gitt nødvendige instruksjoner til andre ledere, frivillige og deltakere.

b) Medbestemmelse og involvering av tilsatte

Ved beslutning om lokal nedstenging eller gjenopptakelse av aktiviteter, skal det gjennomføres en drøfting med lokalt tillitsvalgte og verneombud om de ordninger og rutiner som etableres. Det skal føres referat fra disse drøftingene.

Av hensyn til forutsigbarhet og muligheten for planlegging, bør det fortsatt vektlegges god dialog og informasjon med den enkelte ansatte og eventuelle frivillige innenfor de ulike ansvars- og arbeidsområde. Tilsier situasjonen at det også vil være nødvendig å gjøre endringer i den enkeltes ansvars- og arbeidsoppgaver, stilles det særlig krav til informasjon og dialog. Vi viser også til KAs råd om involvering av tillitsvalgte, verneombud og arbeidsmiljøutvalg ved gjenåpning datert 8. mai 2020 [og felles uttalelse mellom KA og partene avgitt 25. mars 2020](#).

Smittevernforvarlig drift innebærer at alle som bidrar i og deltar i kirkelig virksomhet samarbeider godt. Dette inkluderer også arbeid med renhold jf. aml § 2-3. Alle ansatte og frivillige som deltar, er forpliktet til å følge rådene i denne veilederen.

c) HMS, renhold og opplæring

Kirkelig fellesråd er ansvarlig for å etablere internkontrollrutiner som sikrer at innemiljøet i de kirkelige lokalene fremmer helse, miljø og sikkerhet, og forebygger sykdom. Fellesrådet har derfor ansvar for å sikre forsvarlig renhold av byggene som ivaretar nødvendige smittevernhensyn. Ved bruk av andre lokaler må det være avklart hvem som sørger for

forsvarlig renhold på tilsvarende måte. Renhold og forsvarlig smittevern skal være avklart før utleie av kirken kan finne sted eller når foreninger/frivillige organisasjoner disponerer kirkelige lokaler.

Som arbeidsgiver har kirkelig fellesråd v/kirkeverge ansvar for at arbeidsmiljøet for egne ansatte er fullt ut forsvarlig, jf. [aml. § 4-1](#). Tilsvarende ansvar har prost for prestene. Som største arbeidsgiver har fellesrådet v/kirkevergen også hovedansvar for å samordne HMS-arbeidet. De ansatte har medvirkningsplikt og skal bidra både til å gjennomføre og følge opp virksomhetens HMS-arbeid, jf. [aml. § 2-3](#).

Ansatte skal få opplæring av arbeidsgiver i å gjennomføre nødvendige smitteverntiltak som beskrevet i denne veilederen. Arbeidsgiverne (ved kirkeverge og prost) anbefales å samarbeide om felles opplæringstiltak for ansatte som normalt samarbeider om den kirkelige oppgaveløsning. Det presiseres at ansvarlig fagperson og/eller prosjektleder for aktivitetene tas med i risikovurdering og planlegging av lokale smitteverntiltak rundt de ulike tiltakene.

Frivillige må også omfattes av opplæringen i godt smittevern.

Nye ansatte, vikarer og nye frivillige må også få nødvendig opplæring.

Denne veilederen kommer i tillegg til vedtatte HMS-rutiner i den enkelte virksomhet. Regjeringen anbefaler at unødvendige innenlandsreiser ikke gjennomføres. Hva som er nødvendige reiser må vurderes lokalt. Se punkt 1.6.

d) Frivillige medarbeidere og frivillige organisasjoner

For å sikre at alt arbeid i menighetens regi skjer på en forsvarlig måte, må menighetsråd og ansatte avklare hvordan frivillige medarbeidere skal få nødvendig informasjon og opplæring.

For tiltak i menighetens lokaler som skjer i regi av en frivillig organisasjon e.l., har organisasjonen ansvar for å sikre at tiltakene gjennomføres på en smittevernfaglig forsvarlig måte. Vedkommende arrangør har ansvar for å sikre at renhold gjennomføres etter de standarder som denne veilederen legger opp til. For tiltak som skjer i et avtalt samarbeid mellom menigheten og en frivillig organisasjon, må begge parter ta ansvar for nødvendige smitteverntiltak i tråd med rammer lagt i samarbeidsavtale e.l.

1.3 Felles retningslinjer for å ivareta godt smittevern

Til tross for godt gjennomførte tiltak, kan tilfeller av covid-19 og andre infeksjoner oppstå. Dersom smitteverntiltakene som er listet opp her gjennomføres, vil smittespredningen likevel bli begrenset. Tiltakene nedenfor er en beskrivelse av hvilke smitteverntiltak som må være på plass for å lykkes med å redusere smitterisiko til et minimum ved ulike typer kirkelige arrangementer og tiltak.

Den enkelte menighet forventes å lage en plan for hvordan konkrete utfordringer på grunn av smitterisiko skal håndteres. Målet er å forminske risiko for smittespredning. Planen bør gjøres tilgjengelig på nettsider og ved oppslag i kirkene.

a) Syke personer skal ikke delta på fysiske samlinger

- Informasjon om at personer med symptomer på luftveisinfeksjon skal holde seg hjemme må være tilgjengelig på menighetens nettside og i kontakt med deltakere og deres foresatte/pårørende. I en slik informasjon bør det også fremkomme om menigheten har et tilbud på nett, eventuelt henvises til Den norske kirkes tilbud nasjonalt.

- Alle ansatte må vurdere egen helsetilstand med hensyn til symptomer på luftveisinfeksjon og unngå å gå på jobb hvis de er syke. Ansatte skal forlate arbeidsstedet umiddelbart dersom de utvikler infeksjonssymptomer.
- Dersom sykdom oppstår under et arrangement skal vedkommende forlate kirken og aktiviteten avlyses umiddelbart.
- Ansatte og frivillige har et særlig ansvar for å følge myndighetens råd om karantene og isolering ved utvikling av egne symptomer eller ved nærkontakt med mennesker med påvist smitte.

b) Gode rutiner for hygiene, håndvask og renhold

- Sørg for god og tilpasset informasjon ved inngangspartiet for deltagere og tilsatte med råd for å unngå smitte. Plakater med tegninger eller enkle tekster er velegnet. [Plakater kan lastes ned på denne siden.](#)
- Vurder om noen deltagere har behov for ekstra bistand eller oppfølging.
- Det må tilrettelegges for god håndhygiene for ansatte, frivillige og deltagere, enten håndvask med såpe og vann, eller håndsprit.
- Oppfordre alle til å bruke tørkepapir eller albuekroken når de hoster eller nyser.
- Håndvask utføres som et minimum ved ankomst, mellom ulike oppgaver (for eksempel hvis man forflytter seg eller skifter utstyr), etter toalettbesøk, og før og etter kjøkkenarbeid og bespisning.
- Folkehelseinstituttet (FHI) understreker at alkoholholdig hånddesinfeksjon er brennbar væske, og kan representere en brannfare. Alkoholholdig hånddesinfeksjon bør ikke lagres eller benyttes ved høye temperaturer eller åpne flammer, f.eks. lys ved lysglobe. Væsken bør heller ikke monteres i direkte nærhet til elektriske installasjoner som stikkontakter, lysbrytere, varmekilder e.l. Alkoholholdig hånddesinfeksjon kan ved inntak føre til skader. Sikkerheten ved bruk og plassering må vurderes ut ifra disse forhold. Mer informasjon og råd finnes på [FHIs informasjonssider.](#)

c) Spesielt om renhold

Det er fellesrådet som er ansvarlig for å sikre at renhold og driften for øvrig av kirkebygget er i samsvar med denne veilederen. Noen hovedpunkter:

- Aktiviteter forutsetter rutiner for rengjøring. Rutinene skal være kjent i kirken/kontoret ved oppslag og gjelder alle rom som benyttes.
- Det anbefales god, generell rengjøring av lokaler der mange ferdes. Vanlige rengjøringsmidler kan benyttes. Kirkens toaletter skal være tilgjengelige, og må ha gode rutiner for renhold.
- Vi viser til [FHIs råd for rengjøring og desinfisering for sektorer utenfor helsetjenesten-](#) for detaljert rådgiving om rengjøring, hyppighet og råd for ulike elementer.
- Håndsprit skal alltid være tilgjengelig. Vurder plassering opp mot brannfare, håndsprit er brannfarlig og representerer en fare i kombinasjon med levende lys som ved lystenning i lysglobe e.l.
- Vær bevisst på at ulike materialer og overflater tåler ulik rengjøringsbehandling slik at ikke kulturminner ødelegges. For råd om rengjøring av fredede og listeførte kirker, se KA og Riksantikvarens veiledning «[Rengjøring av kirkerom i forbindelse med covid-19](#)»
- Merking med tape e.l. må ikke ødelegge underlaget.

d) **Minst mulig felles bruk og berøring av inventar og utstyr**

- Instrumenter, mikrofoner, bøker mv skal så langt det er mulig ikke deles og ikke berøres av andre enn den som skal benytte det. Hvis felles utstyr må benyttes av flere anbefales håndvask før og etter bruk.
- Husk rengjøring av pianotangenter og annet utstyr som kan brukes av flere personer.
- Folkehelseinstituttet vurderer at det er lav risiko for indirekte smitte fra bøker. Kirkens salmebøker kan derfor brukes hvis de ikke deles og det går mer enn ett døgn til de skal brukes på nytt.

e) **God avstand og minst mulig kontakt mellom personer**

- Overhold reglene om maksimalt antall personer som kan være til stede og avstandsreglene som omtalt i punkt 1.1 a).
- Håndhilsing, klemming og unødvendig fysisk kontakt unngås i den grad det er mulig.
- Rommets størrelse overstyrer maksimumsantallet. Det vil derfor være nødvendig med et lavere deltakerantall i mindre lokaler for å sikre tilstrekkelig avstand.
- Lokalet skal vært klart i forkant av en samling. Felles rigging både før og etter en samling må unngås. Stoler og utstyr må settes fram i forkant. Vurder fysiske tiltak (ommøblering, sperre av stolrader, merke stoler) for å bidra til tilstrekkelig avstand.
- Det bør vurderes fysiske tiltak for å bidra til tilstrekkelig avstand, f.eks. markering av plasser som kan benyttes, slik at deltakerne kan opprettholde en meters avstand. Det er ikke nødvendig å stenge av annenhver benk så lenge deltakerne kan holde nødvendig avstand.
- Oppstart og slutt, aktiviteter og pauser må planlegges slik at deltakerne kan holde minimum 1 meter avstand under hele arrangementet. Reduser muligheten for kontakt som kan oppstå ved trengsel ved utgang, musikkframføring mv. Bruk om mulig flere inn/utganger.
- Husstandsmedlemmer kan omgås som vanlig.
- Syns- og bevegelsehemmede kan ha behov for ledsagertjeneste for å finne frem til ledige plasser i lokalet.

f) **Tilstrekkelig bemanning**

Det skal være tilstrekkelig antall ledere for å sikre at smittevernreglene overholdes. Fordi dette vil variere med aktivitet, målgruppe, behov for assistanse, romfasiliteter og eventuelle ekstra oppfølgingsbehov knyttet til gruppen, må dette vurderes lokalt.

Vi anbefaler at det som hovedregel er to ledere til stede. En av lederne skal være ansvarlig for at smittevernreglene overholdes. I noen tilfeller er det tilstrekkelig med en leder til stede, f.eks. når mindre grupper er sammen (samtalegrupper, små konfirmantgrupper o.l.), eller ved babysang der barna har med en foresatt.

1.4 Inkluderende fellesskap

Kirkens vektlegging av menneskeverd og likeverd er grunnlaget for arbeidet for en åpen og inkluderende kirke. Det er et mål at kirkens virksomhet skjer på en måte som aktivt tilrettelegger for deltagelse og involvering av alle kirkens medlemmer og deltagere. Mennesker med nedsatt funksjonsevne kan oppleve mer isolasjon og ensomhet som følge

av restriksjonene i samfunnet og reduserte offentlige tjenester. Dette er mennesker som kan ha ekstra behov for kontakt, opplevelser og deltagelse.

Det kan være praktisk vanskelig å takle kravene om avstand for de som har behov for fysisk assistanse både knyttet til transport til og fra arrangementer, og ved bevegelse i og under arrangementene. Det er også en fare for at restriksjoner og begrensninger særlig rammer noen utsatte grupper. Det kan gjelde blinde og svaksynte som har behov for ledsagertjenester ved deltagelse i en gudstjeneste, de som bruker rullestol eller har andre bevegelsesutfordringer som krever assistanse og fysisk kontakt.

Frykt eller usikkerhet kan skape en «berøringsangst» som gjør likeverdig deltagelse vanskelig for de som trenger assistanse. Ved god håndhygiene er det i utgangspunktet ikke smitterisiko å gi grunnleggende støtte og assistanse, f.eks. ved å ledsage en blind/svaksynt til sitteplass. I tillegg anbefales tett dialog med den enkelte for å finne løsninger og evt. vurdere å bruke fysisk beskyttelse som munnbind eller annet dersom det er nødvendig for å få til aktiv deltagelse i program eller ritualer. Å gi tydelig og klar informasjon til deltakere med nedsatt funksjonsevne om hvilke smittevernregler og tiltak som gjelder, er viktig og vil bidra til å hindre usikkerhet og misforståelser.

Deltakere med nedsatt funksjonsevne har ofte behov for offentlig transport. Det kan være ekstra utfordrende på grunn av restriksjoner i antall seter og fysisk kontakt med personell/sjåfør. Transporttilbud i menighet bør tilpasses i henhold til smittevernregler eller opprettes. Dette kan også gjøres i samarbeid med frivillige organisasjoner.

1.5 Servering av mat og drikke

Servering av mat og drikke på kirkelige arrangement handler i hovedsak om to forhold: Prioritering av ressurser og hvordan en skal ivareta smittevernreglene rundt matsituasjonen. Det er de generelle smittevern rådene om håndvask og generelt god hygiene som gjelder også ved tilberedelse og servering av mat og drikke. Dersom gjestene har god håndhygiene (håndsprit) kan de bruke det samme serveringsbestikket, men alle må ha hvert sitt spisebestikk.

Ifølge Mattilsynet er det ikke påvist at koronaviruset smitter gjennom mat og drikke, men det er selve håndteringen og situasjonen rundt matserveringen, som kan medføre større smitterisiko. [Mattilsynet gir veiledning](#) til hvordan servering kan skje på en trygg måte.

1.6 Kontorarbeidsplasser, møter mv.

a) Arbeidsreiser

Myndighetene fraråder unødvendige innenlandsreiser. Dette betyr at det må foretas en vurdering av om en reise er nødvendig eller om det er mulig å utsette/gjennomføre digitalt.

b) Kontorarbeidsplasser

Kontorområdets utforming må være såpass romslig at det er enkelt å holde avstand. Åpent landskap vil forutsette at ansatte har faste plasser og mulighet til å holde minst en meters

avstand. Hvis det er mange ansatte i åpent landskap, kan man fordele når ansatte skal møte på kontoret.

Det vises for øvrig til [Arbeidstilsynets «Råd ved tilbakeføring til arbeid for kontorarbeidsplasser»](#)

c) Rådsmøter etc.

De generelle retningslinjene for å ivareta godt smittevern skal også anvendes på rådsmøter og andre møter og arrangementer i menigheten.

Del II:

Særlig omtale av ulike arbeidsområder i kirkelig virksomhet

2.1 Gudstjenester og kirkelige handlinger

Forrettende prest er ansvarlig for gjennomføring av gudstjenesten/den kirkelige handlingen, og at det blir gitt nødvendige instruksjoner til deltakere/pårørende før, under og etter seremonien jf. Tjenesteordning for prest §7. Kirketjener og eventuelt andre medvirkende bistår presten i dette.

Med forutsetning om at tiltak for smittevern følges, kan lokalkirken finne løsninger for gudstjenester og kirkelige handlinger i kirker og andre menighetslokaler.

2.1.1 Oversikt over deltakere

Covid-19-forskriftens §13 stiller krav til oversikt over deltakere. Vi viser til punkt 1.1 b) i denne veilederen for mer informasjon.

2.1.2 Gudstjenester

Følg reglene om rengjøring og generelt smittevern:

- Forordnede gudstjenester skal gjennomføres så langt det er mulig ut ifra lokale regler.
- Overhold reglene om maksimalt antall personer som kan være til stede og avstandsreglene som omtalt i punkt 1.1 a).
- Vær nøye med renhold i forbindelse med håndtering av teknisk utstyr, ledninger, mikrofoner etc.
- Deltakere skal gjøres kjent med gjeldende regler for smittevern under gudstjenesten. Det kan for eksempel gjøres i programark eller ved muntlig informasjon.
- Påse aktivt at bare tillatte plasser ut i fra antalls- og avstandsreglene er i bruk.
- Det anbefales at deltakerne ikke beveger seg mer i rommet enn nødvendig. Derfor anbefales det å ikke feire nattverd, ta opp offer, lystenning o.l. Dette må likevel vurderes lokalt og ut i fra den lokale smittesituasjonen.

a) Nattverd

- Dersom det vurderes forsvarlig å feire nattverd, må dette gjennomføres på en slik måte at det ikke er direkte kontakt mellom nattverdutdeler, brød/vin og deltakere (kommunikanter).
- Dette kan oppnås med bruk av enkeltbeger (særkalk) og at brødet (oblaten) legges i hvert beger.

- Deltakerne tar med beger og rekker det frem, mottar brødet i begeret og tar selv brødet i munnen. Deretter holdes begeret (som vanlig) frem og vinen helles i. Tilsigelsesordene som vanlig til hver deltaker.
- Det må være minst 1 meter avstand mellom deltakerne.
- Kirken må ha tilfredsstillende måte for å sikre desinfiserende vask av utstyret som benyttes, eller benytte engangsbeger. Ifølge Mattilsynet tåler viruset ikke oppvaskmaskin over 70°C.
- De som forbereder og deler ut vin og oblat skal praktisere god håndhygiene.

b) Dåp

- Menigheten bør legge stor vekt på å gjennomføre dåp, enten som del av gudstjenesten eller i egen seremoni i forkant/etterkant. Ved egen seremoni må man ha oversikt over deltakere som beskrevet i punkt 1.1 b).
- Dåpsfølget som står ved døpefonten sammen med presten, bør bestå av få personer.
- Forutsatt god håndhygiene, kan dåpshandlingen gjennomføres på vanlig måte: Å tegne korsets tegn på pannen, øse vann over barnets hode, tørke av barnets hode og håndspåleggelse.
- Det anbefales at presten eventuelt lar en i dåpsfølget løfte barnet frem for menigheten i etterkant av dåpshandlingen.
- Samme dåpsvann kan benyttes til flere dåp, forutsatt god håndhygiene og at man ikke kommer i kontakt med dåpsfatet.

2.1.3 Vielser

- Vielser kan gjennomføres, forutsatt at smittevernreglene følges.
- Kun brudepar og forlovere bør stå ved alteret sammen med presten.
- Forutsatt god håndhygiene i forkant og etterkant, kan ekteskapsinngåelsen og forbønn med håndspåleggelse gjennomføres på vanlig måte.

2.1.4 Kirkelig gravferdsseremoni

- Gravferdsseremoni med jordpåkastelse skjer innenfor alminnelige tidsfrister etter dødsfallet.
- Antallsbegrensningene kan gi grunnlag for å tilby en minneseremoni i kirken i tilknytning til et utsatt minnesamvær, urnenedsettelse e.l. Vi anbefaler at rammer og innhold avklares lokalt mellom prost og kirkeverge.
- Strømming av seremonien kan skje etter de retningslinjer som gjelder for dette. [Se KA-sak om dette](#). Prest/prost og kirkeverge bør ha løpende kontakt med begravelsesbyrå slik at de er kjent med lokal fleksibilitet i forbindelse med seremonier.
- I forkant av begravelsen anbefales det å redusere antall berøringspunkter ved å ha åpen inngangsdør, og benytte trykte salmeark.
- Det forutsettes at de som er til stede ikke har symptomer på luftveisinfeksjon, og at generelle bestemmelser om smittevern følges. Det gjelder også pårørende som bærer kisten.

2.1.5 Konfirmasjon

Det vises til [Ressursnotat for konfirmasjonsgudstjenester](#).

2.2 Sjelesorgsamtaler og andre én-til-én-samtaler mv.

Myndighetene anbefaler å begrense antall kontakter. Det betyr at alle aktiviteter utover forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger må vurderes lokalt utfra om de er nødvendig å gjennomføre av hensyn til sårbare grupper, og om aktiviteten evt. kan gjennomføres digitalt.

Dersom fysiske møter er nødvendig, gjelder disse rådene når tilsatte i Den norske kirke utøver sjelesorg eller har andre en-til-en-samtaler mv i personlig fremmøte i kirkens kontorer/lokaler. Veilederen omfatter også dåpssamtaler, vigselssamtaler og sørgesamtaler der det kan være mer enn én samtalepartner.

2.2.1 Hovedprinsipper

Hovedprinsipper i de alminnelige smitteforebyggende tiltak vil også være retningsgivende for personlige samtaler. Det er i tillegg nødvendig å vektlegge følgende forhold som tar utgangspunkt i [Helsedirektoratets veileder for virksomheter som driver én-til-én-kontakt](#):

- Vi legger til grunn at det ikke skal tilbys sjelesorg, en-til-en-samtaler o.l. i kirkelige lokaler med personer som har – eller det er mistanke om – covid-19.
- Vurder om fysisk samtale er nødvendig, eller om videosamtaler eller lignende kan benyttes.
- Det skal være mulig å holde en meters avstand mellom ansatte/frivillige og besøkende i lokaler som benyttes. Det bør vurderes å tilrettelegge for egne samtalerom som bl.a. er bedre egnet for nødvendig renhold. Bruk av tilsattes egne kontorer for samtaler bør i utgangspunktet unngås, med mindre disse på grunn av størrelse og annen tilrettelegging er spesielt godt egnet. Bruk av tilsattes egne kontorer bør uansett unngås hvis disse samtidig er i bruk av den tilsatte.
- Vi anbefaler at arbeidsgiver sammen med verneombud hos begge arbeidsgivere vurderer de aktuelle lokalene, og avklarer hvilke rom som kan brukes til samtaler/besøk og hvordan disse kan tilrettelegges på en hensiktsmessig måte som ivaretar smittevern hensynene på en god måte.
- Dersom den besøkende utvikler symptomer på akutt luftveisinfeksjon under samtalen skal personen få utdelt munnbind og samtalen avsluttes. Munnbind (Klasse I) skal derfor være tilgjengelig på samtalerommet.

2.2.2 Venterom mv.

I veilederen fra Helsedirektoratet gis flere råd for godt smittevern i tilknytning til venterom.

Selv om egne venterom ikke er vanlig i kirkelige lokaler, er det nødvendig å anvende disse rådene på de lokaler som møter besøkende til samtaler med kirkelig tilsatte. Vi vil her bl.a. peke på følgende:

- Heng opp informasjon for besøkende om råd for å unngå smitte, se Plakater og informasjonsmateriell på kirken.no/korona.
- Besøkende bør gjennomføre håndvask/håndsdesinfeksjon når de ankommer lokalet og etter at samtalen er ferdig.
- Legg til rette for at så få personer som mulig oppholder seg i kirkens arbeidslokaler samtidig.
- Unngå gjenstander/kontaktpunkter i venteområder og i lokaler for øvrig som ikke er nødvendige for driften, slik som for eksempel lesestoff og leker.

2.3 Kirkens oppsøkende virksomhet

2.3.1 Soknebud, hjemmebesøk o.l.

Kirkelig personell vil kunne være særlig utsatt i situasjoner hvor det gjennomføres soknebud, hjemmebesøk eller andre fysiske møter utenfor kirkens lokaler. For å ha kontroll og oversikt over slike aktiviteter, er det viktig at arbeidsgiverne er i nær dialog med de ansatte, har tydelige retningslinjer og godkjenner alle slike aktiviteter.

Arbeidsgiver har et betydelig ansvar for å sørge for at de ansatte ikke utsettes for smittefare. Det følger direkte av aml. § 4-1 at arbeidsgiver ved planlegging og utforming av arbeidet skal legge vekt på å forebygge skader og sykdommer. Arbeidsmiljøloven stiller ekstra strenge krav hvor det er biologisk helsefare, jf. aml. § 4-5. I forskrift om utførelse av arbeid kapittel 6, se forskriften her, er det gitt bestemmelser om arbeid i omgivelser som kan medføre eksponering for biologiske faktorer.

Det følger av forskriftens § 6-1 at «Arbeidsgiver skal for enhver aktivitet vurdere om det kan være fare for at arbeidstaker utsettes for biologiske faktorer. Kan aktiviteten medføre fare for deres helse eller sikkerhet, skal eksponeringen kartlegges og det skal vurderes hvordan eksponeringen finner sted. Både smitterisiko og andre helsefarer skal vurderes. På dette grunnlag skal arbeidsgiver risikovurdere forholdene.»

For ansatte som er med i beredskapsordningen for dødsbud, vises det til HMS-rutinen.

2.3.2 Kontakt med personer som er omfattet av smitteverntiltak

Ved ønske om at kirkelige ansatte skal komme på hjemmebesøk til personer som er underlagt smitteverntiltak, bør det foretas en vurdering om behovet for hjemmebesøk kan løses på en alternativ måte, enten ved telefonsamtale eller annen kontakt som ikke innebærer fysisk kontakt. [Bispemøtet har gitt råd vedrørende gjennomføring av soknebud i eget skriv \(12.mars\).](#)

Dersom behovet ikke kan avhjelpes på en alternativ måte, må et hjemmebesøk skje i tett dialog med kommunelegen, som ansvarlig myndighet for smitteverntiltaket. Arbeidsgiver må i tillegg i samråd med kommunelegen foreta en risikovurdering med tanke på fare for smitte for den ansatte. Tilgang til, opplæring i bruk og riktig håndtering av smittevernutstyr vil være helt avgjørende for at slike besøk skal kunne gjennomføres.

For helsepersonell finnes informasjon om beskyttelsesutstyr hos FHI. Hvorvidt kirkelig personell vil kunne få tilgang til smittevernutstyr tilsvarende som for helsepersonell, vil måtte avklares konkret i dialog med kommunelege/kommunale helsetjenesten/lokal helseinstitusjon.

2.3.3 Besøk i helse – og omsorgsinstitusjoner

Folkehelseinstituttet har publisert smittevernråd om hvordan kommunene kan legge til rette for besøk i kommunale helse- og omsorgsinstitusjoner. [Disse finnes her.](#)

Besøkene skal vurderes og avtales i forkant, og de skal registreres. Dette innebærer at kirkelig ansattes eventuelle fysiske tilstedeværelse i helse – og omsorgsinstitusjoner ikke kan

gjennomføres uten nær forutgående dialog med - og tillatelse fra - den aktuelle institusjonen som f.eks. sykehjem/sykehus.

På samme måte som andre fysiske møter, må slike besøk også risikovurderes av arbeidsgiver og det må forutsettes tilgang til nødvendig smittvernustyr.

2.3.4 Hjemmebesøk hos personer som ikke er underlagt smitteverntiltak

Situasjonen knyttet til koronapandemien, kan endres raskt, enten ved lokale oppblussinger, eller at det generelle smittetrykket i samfunnet øker. All kontakt med kirkens medlemmer/brukere må derfor risikovurderes og det forutsettes at arbeidsgiver oppretter kontakt med kommunelegen for å få medisinfaglig rådgivning ved vurdering av hvorvidt hjemmebesøk er forsvarlig å gjennomføre. God håndhygiene og tilstrekkelig avstand vil kunne redusere muligheten for smitte.

2.3.5 Vurdere bedriftshelsetjeneste

Iht. aml. § 3-3 plikter arbeidsgiver å knytte virksomheten til en bedriftshelsetjeneste godkjent av Arbeidstilsynet når risikoforholdene i virksomheten tilsier det. Vurderingen av om slik plikt foreligger skal foretas som ledd i gjennomføringen av det systematiske helse-, miljø – og sikkerhetsarbeid.

Dersom det blir aktuelt for virksomhetene å gjennomføre besøk som innebærer nær kontakt med smittede, anbefaler vi at virksomheten knytter seg til bedriftshelsetjenesten, for å få bistand til risikovurderinger og planlegging av tiltak for å redusere smittefaren.

2.4 Kirkelig undervisning og annet barne- og ungdomsarbeid

2.4.1 Generelle anbefalinger

Myndighetene anbefaler å begrense antall kontakter. Det anbefales derfor at fysiske samlinger utover forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger avlyses ut november måned. Dette må likevel vurderes ut ifra lokalt smittetrykk. I vurderingen bør man se på om samlingen er nødvendig å gjennomføre av hensyn til sårbare grupper, og om aktiviteten evt. kan gjennomføres digitalt.

Det understrekes at det er menighetsrådet som har det overordnede ansvaret for hvilke aktiviteter som skal prioriteres og gjennomføres overfor barn og unge, se mer om dette i 1.2 om ansvar og avgjørelsesmyndighet i denne veilederen.

Dersom en fysisk samling vurderes som nødvendig, er det disse smitteverntiltakene som gjelder kirkelig undervisning og annet barne- og ungdomsarbeid:

Det vises også til [Den norske kirkes ressursbank](#) for konkrete råd, tips og anbefalinger om gjennomføring av kirkelig undervisningsarbeid i Den norske kirke, i en situasjon med ekstraordinære tiltak tilknyttet Covid-19.

Det er fortsatt aktuelt å opprettholde kontakt med barn og unge på ulike digitale plattformer, med særlig oppmerksomhet på barn og unge i sårbare situasjoner. Vi minner også på om at arbeidet med konfirmanter skal ha høy prioritet.

Utendørsaktiviteter innebærer mindre smitterisiko. Det anbefales derfor en omlegging av aktivitet fra innendørs til utendørsaktiviteter der dette er mulig.

2.4.2 Smitteforebyggende tiltak, særlige tiltak overfor barn og unge

- Håndvask for barn under skolealder skal som hovedregel skje med en voksen til stede.
- Oppfordre barna til å bruke tørkepapir eller albuekroken når de hoster eller nyser.
- Begrens bruk av fysisk materiell som leker, tegnesaker og bøker. Når det likevel er materiell i bruk, sørg for godt renhold og håndvask.
- Det anbefales at undervisning og samlinger skjer i mindre grupper, og at det er tilstrekkelig antall voksne til stede som ser til at smittevernreglene overholdes. Der det er mulig kan barn og unge deles inn i samme grupper/kohorter som de tilhører i barnehage og/eller skole.

Unntaksbestemmelsen - barn og unge

Det finnes en unntaksbestemmelse som gjelder aktiviteter for barn og unge i gitte situasjoner, der en-meters regelen oppheves. Denne bestemmelsen står omtalt i covid-19-forskriften §13c, se [bestemmelsen på lovdata.no](#).

Dette er en unntaksbestemmelse som kun kan anvendes der det er nødvendig å kunne gjennomføre en organisert aktivitet. Ved unntak fra avstandskravet ved arrangementer for barn og unge under 20 år som anses som et skolelignende tilbud, anbefales det at deltakerne holder seg til en fast gruppe/kohort som ikke blandes med andre grupper, tilsvarende det beskrevet i veiledere for smittevern i barnehage- og skoler på Utdanningsdirektoratets nettsider.

Det presiseres at unntaket kun gjelder under pågående aktivitet, og det er viktig at deltakerne for øvrig forholder seg til enhver tid gjeldende smittevernråd som god håndhygiene og redusert avstand både innad i gruppene og mellom gruppene. Det oppfordres derfor til å organisere barn og unge mest mulig i faste grupper

[Les mer på FHIs nettside om arrangement, samlinger og aktiviteter.](#)

[Oppdaterte råd og informasjon fra FHI om Covid-19 og barn og unge finner du her.](#)

Inndeling i grupper

FHI anbefaler alle virksomheter å organisere arbeidet sitt slik at man begrenser antall nærkontakter.

Vi anbefaler som grunnregel å organisere barn og unge i kohorter. Det er en fordel om man kan organisere de unge i samme grupper som gjelder i barnehage og skole.

Gruppene bør ikke blandes i pauser. Ved henting og bringing av barn, anbefaler vi foresatte å holde avstand og unngå opphopning i entrè/våpenhus e.l.

Det er mulig å anvende unntaket fra en meters-regelen for barn og unge under 20 år. FHI anbefaler likevel å opprettholde avstand mellom barn og unge så langt det er mulig.

2.4.3 Tilstrekkelig voksne til stede

Hva som er tilstrekkelig antall voksne i kirkens barne- og ungdomsarbeid, vil variere med alder på barna, aktivitetens karakter, romfasiliteter og eventuelle ekstra oppfølgingsbehov knyttet til gruppen.

Vi anbefaler å begrense størrelsen på grupper der det er mulig. Barn under skolealder bør alltid følges av en voksen. Når det gjelder samlinger for barn og unge i skolealder, bør det alltid minimum være to ledere til stede. En av lederne skal være ansvarlig for at smittevernreglene overholdes, og at det føres liste med kontaktinformasjon over alle deltakerne.

I noen tilfeller kan det likevel være forsvarlig med kun én voksen som leder, f.eks. i babysang der hvert barn følges av en foresatt, eller i smågrupper på opptil 5 barn.

2.4.4 Leir

Det anbefales at fysiske samlinger utover forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger avlyses ut november måned. Dette må likevel vurderes lokalt og ut ifra lokalt smittetrykk. I vurderingen bør man se på om samlingen er nødvendig å gjennomføre av hensyn til sårbare grupper, og om aktiviteten evt. kan gjennomføres digitalt.

Dersom leirer og andre større arrangementer skal gjennomføres må det planlegges gjennomført med nødvendige smitteverntiltak. «Bo-hjemme-leir» er fortsatt et godt alternativ, dersom det viser seg å være mer realistisk å gjennomføre. [Les mer på FHIs nettside om arrangement, samlinger og aktiviteter.](#)

Vi viser til veileder utarbeidet av [LNU – Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner.](#)

2.5 Diakonale samlinger i menigheter

Det anbefales at at fysiske samlinger utover forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger avlyses ut november måned. Dette må vurderes lokalt og ut ifra lokalt smittetrykk. Vi henviser igjen til punkt 1.2. om ansvar og myndighet i denne smittevernveilederen. I vurderingen bør man se på om samlingen er nødvendig å gjennomføre av hensyn til sårbare grupper, og om aktiviteten evt. kan gjennomføres digitalt.

Her omtales forhold som er særlig aktuelle ved diakonale tiltak som foregår gjennom fysiske samlinger, slik som sorggrupper og andre mindre grupper, og ulike typer samlinger/arrangementer.

- Det anbefales at det så langt det er mulig/kapasitet å opprettholde kontakt med mennesker som er tilknyttet menighetens diakonale på telefon eller ulike digitale plattformer, med særlig oppmerksomhet på de som er i en utsatt eller i en sårbar livssituasjon.
- På grunn av bredden i kirkens diakonale arbeid presiseres det at hver aktivitet/tiltak må planlegges og gjennomtenkes godt, slik at smittevernreglene i denne veilederen overholdes. Ved igangsetting av aktiviteter med fysiske samlinger må det vurderes hvilke smittevernmessige utfordringer som vil være særlig aktuelle i møte med

deltagernes alder, helsetilstand, fysiske, mentale og kognitive funksjonsnivå, antall deltagere i risikogrupper mv.

- Ved igangsetting eller avlysning av fysiske samlinger vil det være nødvendig å vurdere hvilke tiltak som skal prioriteres, på grunnlag av bl.a. virksomhetens kapasitet, deltagernes sårbarhet og tilgang på faglige ressurser. For å ivareta smittevernreglene vil det, særlig når risikogrupper deltar, være behov for økte ressurser i form av praktisk tilretteleggelse, mer renhold og forsvarlig bemanning.
- Ved diakonale tiltak kan det være behov for å vurdere om noen deltagere har behov for ekstra bistand eller oppfølging når det gjelder håndvask, hygiene og sosial avstand.
- For de ulike tiltak må det alltid vurderes om hvor mange personer det er tilrådelig som deltar med hensyn til risiko for spredning av Covid-19. Her må både målgruppe, antall i risikogrupper, lederressurser mv vurderes i det enkelte tilfelle. På tilsvarende måte må det gjøres en særlig vurdering av hva som er tilstrekkelig antall ledere for ulike tiltak.
- Vurdere behovet for assistanse og transport

[Vi viser for øvrig til Kirkerådets ressursnotat om forhold rundt gjenåpning av tilrettelagte fellesskap i menigheter.](#)

2.6 Kirkemusikk og kulturarrangement

Det anbefales at fysiske samlinger utover forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger avlyses ut november måned. Dette må likevel vurderes lokalt og ut ifra lokalt smittetrykk. I vurderingen bør man se på om samlingen er nødvendig å gjennomføre av hensyn til sårbare grupper, og om aktiviteten evt. kan gjennomføres digitalt. Denne anbefalingen gjelder kirkens egne arrangementer. Dersom kirken er leid ut til en ekstern arrangør, er det arrangøren av konserten/samlingen som må vurdere dette. Jmf. punkt 1. 2 «Ansvar og myndighet».

Her omtales forhold som er særlig aktuelle ved kirkemusikalske tiltak og kulturarrangementer, slik som korøvelser, konserter, publikumsåpne kirker og omvisninger i kirkebygget.

I pkt 1.1. i denne veilederen ble det pekt på behovet for at alle arrangementer i menigheten har en prosjektleder som på menighetsrådets vegne er ansvarlig for gjennomføring av tiltaket og sørger for at smittevernreglene overholdes. Dette hensynet vil også gjelde korøvelser, musikkøvinger o.l. som ofte foregår i kirkene. Denne prosjektlederen skal bl.a. sørge for at det gis nødvendige instruksjoner til alle sangere/musikere og ledere. For å ivareta smittevernreglene vil det, særlig i det kirkemusikalske arbeidet overfor barn og unge, være behov for økte ressurser i form av praktisk tilretteleggelse, forsterket renhold og forsvarlig bemanning. Det samme vil gjelde når noen i risikogruppen deltar, dvs. eldre over 65 år, og de med underliggende sykdommer.

a) Smittesporing ved konserter e.l.

I tilfelle det skulle bli behov for å kontakte publikum i forbindelse med smittesporing og informasjon rundt eventuell smitte i etterkant av et arrangement, skal ansvarlig arrangør sørge for å holde oversikt over publikum og nødvendig kontaktinformasjon.

Ved bruk av en billettleverandør får man som regel nødvendig informasjon gjennom billettsystemet. Det er ikke et krav til samtykke fra billettkjøperer der personopplysninger brukes i forbindelse med smittesporing, men man må opplyse om dette. Vi anbefaler at arrangør ber billettleverandør om å oppdatere informasjonen til billettkjøper om dette. Ved salg av billetter i døra må arrangør sørge for å innhente og lagre nødvendig samtykke og kontaktinformasjon i forbindelse med billettsalget på annet forsvarlig vis.

Informasjonen slettes 14 dager etter arrangementet. For mer inngående informasjon rundt dette, viser vi til musikkrådets smittevernveileder og smittevernveileder for kulturarrangement, som finnes på [Folkehelseinstituttets nettsider](#).

På konserter og kulturarrangementer uten billettkjøp må det sørges for en annen ordning for registrering av deltagere, jfr. tidligere omtale av slik registrering i punkt 1.1 b) i denne veilederen.

b) Renhold og hygiene

- Ved alle aktiviteter forutsettes det at det er rutiner for rengjøring. Dette gjelder også orgel, piano, mikrofoner, høytaleranlegg osv. Piano- og orgelklaviatur må rengjøres på en måte som ikke skader instrumentet. Dette vil variere fra instrument til instrument. Den som spiller må sørge for god håndhygiene.
- Hvis felles utstyr må benyttes av flere, anbefales håndvask/håndsprit før og etter bruk
- Utstyr som er brukt, rengjøres før neste gang det brukes i aktivitet. Dersom det går minst 24 timer mellom bruk, er det ikke nødvendig med ekstra renhold. I arbeid med babysang/barnesang er dette særlig viktig med tanke på musikkinstrumenter, matter og annet materiell som barna tar på. Reduser utstyret til et minimum.
- Noter oppbevares og tas så langt som mulig også med hjemmefra.
- Instrumenter, mikrofoner, bøker mv skal så langt det er mulig ikke deles og ikke berøres av andre enn den som skal benytte det.

c) Avstandsregler og tilstrekkelig bemanning til stede

- Overhold reglene om maksimalt antall personer som kan være til stede og avstandsreglene som omtalt i punkt 1.1 a).
- Lokalet skal vært klart i forkant av en samling/øvelse, felles rigging både før og etter samlingen må unngås. Rommet kan deles inn i soner, slik at det er lettere å holde avstand. Bruk et egnet lokale som er oversiktlig, enkelt å rengjøre og stort nok til å overholde avstandsbestemmelsene. Oppstart og slutt, aktiviteter og pauser må planlegges slik at deltakerne kan holde minimum 1 meter avstand under hele arrangementet.
- I forbindelse med korøvelser [har Norsk musikkråd utarbeidet egen veiledning på gjennomføring av musikkøvelser](#), som gir utdypende råd om gjennomføring av slike øvelser. [Koralliansen har også utviklet to supplement til denne om barne- og ungdomskor og voksenkor.](#)
- Med tanke på tilgang til rom og ressursbruk rundt renhold, anbefales det derfor at korøvelser også kan skje i mindre grupper.
- I forbindelse med barn og unge må det være tilstrekkelig antall voksne til stede som ser til at smittevernreglene kan overholdes.
- I forbindelse med konserter og andre kulturarrangementer er det viktig å redusere kontakt mellom personer. Det bør være en plan for å holde avstand i fellesarealer som garderober, venterom, toaletter og på vei inn og ut av lokalene. En kan vurdere å introdusere merking på gulv for å sikre avstand i områder der det kan oppstå

trengsel. Det er også viktig å vurdere størrelsen på rommet, med tanke på at det vil bli ekstra bevegelse/trengsel rundt gjennomføring av arrangement.

d) Tilstrekkelig ledere/bemanning til stede.

Hva som er tilstrekkelig antall ledere særlig i barne- og ungdomskor, vil variere med alder på barna, romfasiliteter og eventuelle ekstra oppfølgingsbehov knyttet til gruppen. Vi anbefaler å begrense størrelsen på grupper der det er mulig. Barn under skolealder skal alltid følges av en voksen. Når det gjelder korøvelser for barn og unge i skolealder, anbefales det at det er minimum være to ledere til stede. Korøvelser for voksne skal også ha en ansvarlig arrangør og en person skal være ansvarlig for at smittevernreglene overholdes, og at det føres liste med kontaklinformasjon over alle deltakerne.

2.7 Åpne kirker og omvisninger

Åpne kirker kan gjennomføres.

a) Antallsbegrensning

- Vanlige enkeltbesøk ved åpne kirker er ikke definert som et arrangement. Publikum kan bevege seg fritt i kirken så lenge de generelle kravene til avstand og smittevern overholdes.
- Ved omvisninger mv med mer enn 5 deltagere skal det være en ansvarlig arrangør som ivaretar forsvarlig smittevern, navneregistrering mv. Tydelig merking og god informasjon til publikum er viktig. Det finnes ferdig materiell som kan lastes ned fra [Norges museumsforbund](https://www.norgesmuseumforbund.no) og kirken.no/korona.

b) Rengjøring og hygiene

For omvisninger og åpne kirker er det ikke nødvendig med rengjøring utover det normale dersom publikum ikke sitter i benkene eller tar på inventar over tid. Her anbefales det å gi publikum god informasjon ved ankomst og at det er vertskap til stede i kirkerommet, enten frivillige eller ansatte.

Legg til rette for god hygiene, håndvask med såpe og vann er det beste. Hvis det ikke er anledning til håndvask med såpe bør det finnes håndsprit tilgjengelig. Ta hensyn til kulturminner ved renhold. Vær forsiktig med bruk av tape som avstandsmerking på golv eller spritdispensere som er plassert slik at det kan bli søl på inventar, vegg og gulv

c) Publikumshåndtering

Publikum bør få god informasjon ved ankomst. Det anbefales at det er vertskap til stede i kirkerommet, enten frivillige eller ansatte. Sørg for god opplæring av disse. Se ellers [KAs veileder om Åpne kirker](#). Noen kirker har stor pågang og det kan det være nødvendig å planlegge for kø med avstandsmerking.

Del III:

Endringslogg

- 16.06.20 Versjon 1 av den nye samlede smittevernveilederen publisert.
- 14.09.20 Versjon 2 med gjennomgående oppdateringer der utdaterte formuleringer knyttet til gjenåpning er tatt ut, og nye råd og anbefalinger fra FHI er satt inn knyttet til navneregistrering, husstandsfellesskap. I tillegg en gjennomgående lett språkvask.
- 26.10.20 Versjon 3 har følgende endringer:
- Presisering om arbeid mot «bevegelige mål» i innledningen.
  - Presiseringer knyttet til antall og avstand i punkt 1.1 a) som tar inn forskjell mellom innendørs og utendørs arrangementer, utlån/utleie av lokaler til private samlinger og definisjon av fastmontert sete.
  - Nytt punkt 1.1 d) om forholdet til lokale regler vedtatt av kommunen og Oslo kommunes definisjon av fast seteplassering
  - Henvisning til antalls- og avstandsreglene som oppgitt i 1.1 a) i punktene 1.3 e), 2.1.2, 2.6 c)
  - Presisering om å ikke gjennomføre aktiviteter som nattverd, offer i benkeradene/vandring og lystenning i kommuner som krever tildeling av faste plasser der deltakerne skal sitte under arrangementet i punkt 2.1.2
  - Presisering om at det ikke er innført nye tiltak rettet mot barne- og ungdomsarbeidet i punkt 2.4.1
  - Det kreves nå ansvarlig arrangør og registrering av deltakere ved flere enn 5 deltakere på omvisninger mv. Dette er presisert i punkt 2.7 a).
- 03.11.20 Versjon 3.1 har følgende presisering:
- Endret lagringstid for oppbevaring av deltakerlister i punkt 1.1 a), 1.1 b) og 2.6 a). Disse skal nå slettes etter 14 dager, ikke 10 som tidligere.
- 06.11.20 Versjon 4.0 har følgende endringer:
- Nytt avsnitt i innledningen om at kirkene kan holde åpent, men kirkerådet anbefaler å avlyse fysiske samlinger utover forordnede gudstjenester og kirkelige handlinger ut november måned. Må vurderes lokalt.
  - I pkt 1.1 a):
    - Endret rekkefølge på antall og avstand
    - Nye avstandsregler
    - Nye antallsregler
    - Ny definisjon av fastmonterte seter
    - Presisering om private sammenkomster i lånt/leid lokale
    - Nytt punkt med anbefaling om å avlyse fysiske samlinger utover forordnede gudstjenester ut november måned.
  - I pkt 1.1 c): nytt sjettede hovedprinsipp

- I pkt 1.1 d): tatt ut lokale Oslo-definisjoner. Satt inn presisering om at regjeringen oppfordrer til lokalt strengere regler der det er smittetrykk.
- Pkt 1.2 a) presiseringer knyttet til beslutning om nedstenging og gjenåpning av aktivitet
- Pkt 1.2 c) om medbestemmelse er flyttet til 1.2 b) og motsatt.
- I pkt 1.2 c) om HMS, renhold og opplæring: tatt inn anbefaling om å unngå unødvendige innenlandsreiser.
- Pkt 1.3 e) strammet inn «husstandsmedlemmer».
- Pkt 1.6 er strammet opp, og det er tatt inn råd om arbeidsreiser.
- Pkt 2.1.2 tatt inn punkt om å gjennomføre gudstjenester, og et punkt hvor nattverd, lystenning og offer frarådes pga bevegelse.
- Pkt 2.1.2 b) tatt inn punkt om å legge stor vekt på å gjennomføre dåp.
- Pkt 2.1.3 nytt punkt som understreker at vielser kan gjennomføres.
- Pkt 2.2 nytt avsnitt om å vurdere om aktivitetene er nødvendig å gjennomføre, og evt vurdere digitalt.
- Pkt 2.4.1 anbefaling om å avlyse fysiske samlinger utover gudstjenester ut november måned.
- Pkt 2.4.4 nytt avsnitt med anbefaling om å avlyse fysiske samlinger utover gudstjenester og kirkelige handlinger ut november måned.
- Pkt 2.5 nytt avsnitt med anbefaling om å avlyse fysiske samlinger utover gudstjenester og kirkelige handlinger ut november måned.
- Pkt 2.6 nytt avsnitt med anbefaling om å avlyse fysiske samlinger utover gudstjenester og kirkelige handlinger ut november måned.